Lietas Nr.C16094815
Lietas arhīva Nr.C-0306-15

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā
Jēkabpilī 2016.gada 7.janvārī

Jēkabpils rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis Ramiro Grandāns

izskatīja rakstveida procesā civillietu /pers. B/, personas kods /personas kods/, maza apmēra prasībā pret /pers. A/, personas kods /personas kods/, par piedzīto uzturlīdzekļu palielināšanu.

Tiesa, pārbaudot lietas materiālus,

konstatēja

/pers. B/ (turpmāk – prasītāja) iesniegusi tiesā maza apmēra prasību pret /pers. A/ (turpmāk – atbildētājs) par piedzīto uzturlīdzekļu palielināšanu bērna uzturam.

Prasības pieteikumā norādīts, ka atbildētājs ir prasītājas 2000.gada 27.aprīlī dzimušās, un uz prasības sagatavošanas brīdi vēl nepilngadīgās, meitas /pers. C/, personas kods /personas kods/, tēvs.

Prasītājas un atbildētāja kopdzīve kā laulība nav tikusi reģistrēta, taču kopdzīvē dzimušo meitu /pers.C/ atbildētājs ir atzinis par savu miesīgu bērnu, iesniedzot dzimtsarakstu nodaļai labprātīgu paternitātes atzīšanas iesniegumu un dodot meitai savu uzvārdu - /pers. C/.

Pēc pušu kopdzīves pārtraukšanas atbildētājs nesniedza materiālu palīdzību meitas uzturam, tāpēc ar Siguldas tiesas 2001.gada 5.septembra spriedumu civillietā Nr.C35078601 no atbildētāja par labu prasītājai tika piedzīti uzturlīdzekļi meitas uzturam ik mēnesi 50,00 Ls, līdz bērns sasniegs pilngadību.

Atbildētājs tiesas piedzītos uzturlīdzekļus maksā, taču kategoriski atsakās maksāt 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumos Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" (turpmāk – Noteikumi Nr. 37) paredzēto apmēru.

Nepilngadīgā /pers. C/ ir deklarēta un dzīvo kopā ar savu māti – prasītāju šajā lietā. Uz šīs uzturlīdzekļu palielināšanas prasības iesniegšanas brīdi bērns jau sasniedzis 15 gadus. Līdz ar to tiesas piedzītie uzturlīdzekļi 50,00 Ls jeb 71,14 *euro* sastāda nedaudz vairāk par pusi no Noteikumos Nr.37 noteiktā katra vecāka minimālā mēneša uzturlīdzekļu maksājuma bērnam, kas bērnam no 7 gadiem ir ne mazāks kā 30% no valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas (30% no 360 *euro*) jeb 108 *euro* mēnesī.

Atbildētājs, izņemot tiesas piedzītos 50,00 Ls jeb 71,14 *euro*, nekādu citu materiālu palīdzību meitas /pers. C/ uzturēšanā prasītājai nesniedz, bērnu neapmeklē, saskarsmes tiesības ar meitu vispār neuztur. Uz prasītājas lūgumu labprātīgi palielināt maksājamo uzturlīdzekļu apmēru, iesaka prasītājai labāk izstudēt Siguldas tiesas spriedumu un neprasīt vairāk, nekā tiesa noteikusi. Līdz ar to prasītājai nav citas iespējas, kā vien griezties tiesā ar prasību par maksājamo uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu

Prasītāja uzskata, ka iepriekš minētie fakti un apstākļi ir par pamatu atzīt, ka atbildētājs nepilda Civillikuma (turpmāk – CL) 179.panta pirmajā daļā noteikto vecāku pienākumu – samērā ar savām spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa.

Saskaņā ar CL 179.panta otro daļu pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Atbildētājs strādā par tālbraucēju šoferi.

Prasītāja strādā SIA "/nosaukums/" par pārdevēju ar minimālo darba algu.

Par cik spriedums uzturlīdzekļu lietā skar bērna neatliekamās, vitālās vajadzības pēc iztikas līdzekļiem un atbildētājs jau daudzus gadus, tas ir ilgstoši, nemaksā pat minimālos, ar normatīvo aktu noteiktos uzturlīdzekļus, tad prasītāja norāda, ka ir nepieciešams piemērot Civilprocesa likuma (turpmāk – CPL) 205.panta pirmās daļas 1.punkta normu par nekavējoties izpildāmajiem spriedumiem.

Prasītāja lūdz tiesu palielināt ar Siguldas tiesas 05.09.2001. spriedumu Nr.C35078601 piedzīto uzturlīdzekļu apmēru, piedzenot nepilngadīgās meitas /pers. C/ uzturam no atbildētāja par labu prasītājai ik mēnesi 108 *euro*, bet ne mazāk kā 30% no Latvijas valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot ar šīs prasības iesniegšanas dienu tiesā līdz meitas pilngadības sasniegšanai. Noteikt, ka piedzenamie uzturlīdzekļi ieskaitāmi prasītājas norēķinu kontā AS "Swedbank" Nr./konta numurs/. Noteikt, ka spriedums par uzturlīdzekļiem izpildāms nekavējoties pēc tā pasludināšanas. Kā arī piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai viņai radušos tiesas izdevumus sakarā ar prasības celšanu tiesā 40 *euro*.

Prasība pamatota ar CL 179.pantu, Noteikumiem Nr. 37 (*lietas 4.-8.lapa*).

CPL 56.panta piektā daļa nosaka, ka tiesas dokumentus fiziskajai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu.

2015.gada 24.septembrī atbildētājam uz prasībā norādīto, deklarēto, dzīvesvietu nosūtīts prasības pieteikums un noteikts paskaidrojumu iesniegšanas termiņš līdz 2015.gada 24.oktobrim (*lietas 15.lapa*).

Līdz sprieduma taisīšanai lietā atbildētājs rakstveida paskaidrojumus nav iesniedzis, iebildumus pret pieteikumu nav cēlis, nav pieteicis lūgumu lietu izskatīt tiesas sēdē. Tiesas nosūtītie dokumenti atbildētājam nav atpakaļ sūtīti tiesai, līdz ar ko secināms, ka tie izsniegti atbildētājam, jo nosūtīti ierakstītā vēstulē.

Tā kā tiesas dokumenti tika nosūtīti atbilstoši CPL 56.panta piektās daļas noteikumiem, atzīstams, ka tiesas dokumenti izsniegti likumā noteiktā kārtībā.

CPL 250.[25] panta otrā daļa nosaka, ka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Tiesa 2015.gada 10.novembrī nosūtīja paziņojumu pusēm par lietas izskatīšanas laiku 2016.gada 7.janvārī un sprieduma noraksta saņemšanas laiku (*lietas 1., 16., 17.lapa*).

Novērtējusi rakstveida pierādījumus un apsvērusi prasības pieteikumā norādītos argumentus, tiesa a t z ī s t, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Atbilstoši dzimšanas apliecībai Nr./numurs/ 2000.gada 27.aprīlī dzimušās /pers. C/, personas kods /personas kods/, tēvs ir atbildētājs, bet māte – prasītāja (*lietas 9.lapa*).

Lietā nav strīda, ka nepilngadīgās /pers. C/ ikdienas aizgādību īsteno prasītāja, jo bērns dzīvo kopā ar viņu.

Prasītāja cēlusi tiesā prasību, kurā lūdz tiesu palielināt piedzīto uzturlīdzekļu apmēru bērnam.

CL 179.panta pirmā daļa noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Minētā panta otrā daļa noteic, ka pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem. Savukārt CL 179.panta piektā daļa nosaka, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto iztikas minimumu un bērna vecumu. Noteikumi Nr.37 noteic, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus katram bērnam no viņa 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumiem Nr.665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi", kas zaudējis spēku ar 01.01.2016., ar grozījumiem, kas izdarīti ar Ministru kabineta 2014.gada 2.decembra noteikumiem Nr.734, minimālā mēneša darba alga valstī no 2014.gada 1.janvāra bija 320 *euro,* bet no 2015.gada 1.janvāra – 360 *euro*.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumiem Nr.656 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" minimālā mēneša darba alga valstī no 2016.gada 1.janvāra ir 370 *euro*.

Uz prasības pieteikuma iesniegšanas brīdi minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kas jānodrošina katram no vecākiem, neatkarīgi no viņu mantas stāvokļa, bērnam no 7 gadu vecuma līdz pilngadībai sastāda 108 *euro* mēnesī, kurš konkrētajā gadījumā jānosaka no prasības tiesā iesniegšanas dienas 2015.gada 17.septembra līdz 2015.gada 31.decembrim, bet no 2016.gada 1.janvāra un līdz bērna pilngadībai 111 *euro* mēnesī.

Ņemot vērā, ka prasītāja lūdz piedzīt valstī noteiktos minimālos uzturlīdzekļus, tiesas ieskatā, nav nepieciešams vērtēt pušu mantisko stāvokli.

Rezumējot iepriekš minēto, tiesa a t z ī s t, ka prasība ir pamatota.

Prasītāji lietās par uzturlīdzekļu piedziņu atbrīvoti no valsts nodevas samaksas, tādēļ tā aprēķināma un piedzenama saskaņā ar CPL 34., 35. un 41.pantu no atbildētāja. Tā kā uzturlīdzekļu kopsumma par vienu gadu uz prasības iesniegšanas brīdi ir 1296 *euro* jeb 108 *euro* mēnesī, no kuriem 71,14 *euro* (50 Ls), kas tika piedzīti ar tiesas 05.09.2001. spriedumu, starpība ir 36,86 *euro*, valsts nodeva – 66,35 *euro* (36,86 *euro* x 12 = 442,32 *euro* x 15%). Saskaņā ar CPL 34.panta pirmās daļas 1.punkta "a" apakšpunktu, no atbildētāja valsts ienākumos piedzenama valsts nodeva 71,14 *euro*.

Turklāt saskaņā ar CPL 39.panta pirmās daļas 5., 6.punktu un 41.pantu no atbildētāja valsts ienākumos piedzenami arī ar pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi 6,22 *euro*, kas apstiprināts ar lietas uzziņas lapu un uzziņu (*lietas 1., 2.lapa*).

Saskaņā ar CPL 44.panta otro daļu ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no atbildētāja par labu prasītājam, ja viņa prasījums ir apmierināts pilnīgi. Tiesa atzīst, ka no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami izdevumi par advokāta palīdzības samaksu 40 *euro*, ko apliecina zvērinātas advokātes Annas Nores 16.09.2015. kvīts Nr.166022 (*lietas 14.lapa*).

Tiesa atzīst, ka apmierināms ir prasītājas lūgums par to, lai noteiktu, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties, jo likums šādu iespēju pieļauj. Tā CPL 205.panta pirmās daļas 1.punkts nosaka, ka pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka [..] nekavējoties izpildāmi spriedumi par līdzekļu piedziņu bērnu uzturēšanai.

Izpildu rakstu, kas izdots saskaņā ar Siguldas tiesas 2001.gada 5.septembra spriedumu civillietā Nr.C35078601 (spriedums stājies likumīgā spēkā 2001.gada 28.augustā) par uzturlīdzekļu piedziņu, nepieciešams anulēt pēc tā izpildes.

Pamatojoties uz šajā spriedumā minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 197. un 250.[25] pantu, tiesa

nosprieda

prasību apmierināt.

Palielināt piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru un piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus ik mēnesi meitas /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam, no 2015.gada 17.septembra līdz 2015.gada 31.decembrim 108 (viens simts astoņi) *euro* mēnesī, bet no 2016.gada 1.janvāra un līdz bērna pilngadībai 111 (viens simts vienpadsmit) *euro* mēnesī, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Prasītājas labā piedzenamo uzturlīdzekļu samaksa veicama iemaksājot to norēķinu kontā AS "Swedbank" Nr./konta numurs/.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, ar lietas vešanu saistītos izdevumus 40 (četrdesmit) *euro.*

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu 71,14 *euro* (septiņdesmit vienu *euro*, 14 centus) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 6,22 *euro* (sešus *euro*, 22 centus).

Izpildu rakstu, kas izsniegts saskaņā ar Siguldas tiesas 2001.gada 5.septembra spriedumu civillietā Nr.C35078601, anulēt pēc tā izpildes.

Noteikt, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Noteikt, ka spriedums daļā par tiesas izdevumu piedziņu labprātīgi izpildāms 10 dienu laikā pēc tā stāšanās likumīgā spēkā.

Par spriedumu var iesniegt apelācijas sūdzību 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas. Apelācijas sūdzība adresējama Zemgales

apgabaltiesai un iesniedzama Jēkabpils rajona tiesā. Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.^{2} pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Pārsūdzības termiņu skaitīt no sprieduma pieejamības dienas – 2016.gada 8.janvāra.

Tiesnesis R.Grandāns